

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯТА ПО ПРОФЕСИОНАЛНА ЕТИКА КЪМ СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ ЗА 2025 г.

Настоящият отчет обхваща дейността на Комисията по професионална етика към СК на ВСС за периода от 01.01.2025 г. до 31.12.2025 г. През цитирания период Комисията по професионална етика е функционирала като постоянно действащ помощен орган към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (СК на ВСС).

Комисията по професионална етика (Комисията) осъществява своята дейност въз основа на Закона за съдебната власт (ЗСВ), Правилника за организацията и дейността на Висшия съдебен съвет и на неговата администрация, Правилата за работа на Съдийската колегия на ВСС, както и съобразно приетите от нея Вътрешните правила за работа на Комисията. Нейните правомощия са детайлно уредени в чл.19 от Правилата за работа на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет.

През отчетния период Комисията е функционирала в състав от петима членове на Съдийската колегия на ВСС като е била подпомагана от четирима правни експерти и един технически сътрудник от администрацията на ВСС.

КПЕ към СК на ВСС е провела 18 (осемнадесет) заседания през изтеклата година.

Въпросите, които са били предмет на разглеждане, обсъждане и решаване по време на проведените заседания на КПЕ към СК на ВСС са в няколко основни направления:

1. Изготвяне на становища относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт, както и на кандидатите за административни ръководители и на кандидатите за заместник - административни ръководители.
2. Разглеждането и решаването на жалби и сигнали от граждани и юридически лица.
3. Разглеждане на сигнали, съдържащи данни за наличие на несъвместимост на съдии, съгласно чл. 195 ЗСВ.
4. Други дейности на Комисията.

Комисията продължи спазването на възприетия от нея подход да публикува на Интернет страницата на ВСС протоколите от своите заседания. На същото място са публикувани и Вътрешните правила за работа на Комисията.

1. Извършване на проучвания, събиране на необходимата информация и изготвяне на становища относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт, както и на кандидатите за административни ръководители и на кандидатите за

заместник - административни ръководители.

Във Вътрешните правила за организацията и дейността на Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет детайлно е разписана процедурата по събиране на необходимата информация за изготвяне на становищата относно притежаваните нравствени качества на кандидатите в конкурсите за заемане на длъжност в органите на съдебната власт, както и на кандидатите за административни ръководители и кандидатите за заместник административни ръководители.

Съгласно чл. 20 от Вътрешните правила, при изпълнение на правомощията си по чл. 37, ал. 9 от ЗСВ, Комисията събира необходимата информация като извършва проверки и справки в публични и вътрешни регистри и органи, както следва:

-изготвя писма до Главния прокурор на Република България и главния инспектор на ИВСС с искане да се предостави информация за наличие на постъпили сигнали и извършвани проверки срещу магистрата, и до местната Комисия по професионална етика, която да изготви становище за нравствените качества на кандидата;

-относно класираните кандидати за първоначално назначаване в органите на съдебната власт се изискват служебни характеристики от последната месторабота на кандидата;

-служебно се извършва проверка в деловодната система на ВСС за наличието на сигнали и извършвани проверки за участниците в конкурсите. Изготвя се справка за наличие или не на такива сигнали и проверки, която обхваща последните 5 години до момента на изготвянето на становището;

- изготвят се справки за наличие на несъответствия между подадените декларации от магистратите пред Сметна палата и Инспектората към ВСС и имотното им състояние;

- изискват се справки от комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействието с ИВСС“ към СК на ВСС за наличие на дисциплинарни производства срещу магистратите;

- изискват се справки от АВСС и ИВСС за постъпили сигнали по ЗПУКИ, наличие на висящи производства или влязъл в сила акт на ИВСС;

- относно кандидатите за административни ръководители в органите на съдебната власт се извършват проверки в печатните и електронни медии за информация, която да поставя под съмнение притежаваните нравствени качества от кандидата.

След събиране на цялата информация и анализ на събраните данни, КПЕ към СК на ВСС изготвя становище за притежаваните нравствени качества на съответния кандидат, което съдържа заключение за наличието или липсата на данни, поставящи под съмнение високите нравствени качества и публичната репутация на кандидата.

При всяко назначение Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет извършва преценка за притежаваните нравствени качества на кандидатите на база на изготвените становища от Комисията.

В изпълнение на това си правомощие през 2025 г. КПЕ към СК на ВСС е изготвила и приела 178 броя становища относно притежаваните нравствени качества на кандидатите, участващи в различни конкурси за заемане на длъжност в органите на съдебната власт, от които:

- 33 за административни ръководители;
 - 18 за заместници на административните ръководители в органите на съдебната власт.
 - 51 за първоначално назначаване, преместване и повишаване в съдилищата, от които 18 за първоначално назначаване в административните съдилища; 5 за повишаване в АпС - ГО; 1 за повишаване във ВАС;
- Преместване в ОС – ГО – 9 становища и в ОС – НО – 15 становища.
- 76 за младши съдии.

2. Разглеждане и решаване на преписки, образувани по постъпили жалби и сигнали от граждани и юридически лица.

Другата основна дейност на КПЕ към СК на ВСС и през 2025 г. е разглеждането и вземането на решения по жалби и сигнали от граждани, юридически лица и магистрати, постъпили във ВСС, получени по пощата, по електронен път, чрез Унифицираната система за приемане и обработване на жалби и сигнали и формата за контакт, публикувана на Интернет страницата на ВСС с твърдения за нарушения, извършени от съдии на правила и норми, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските съдии.

Разглеждането на постъпващите във ВСС жалби и сигнали се извършва по реда на Вътрешни правила за организация на работата с предложенията и сигналите, които постъпват във Висшия съдебен съвет, приети с решение на Пленума на ВСС по Протокол № 12 от 30.05.2019 г. на основание чл. 39, ал. 2 от Правилника за организацията на дейността на ВСС и на неговата администрация /Вътрешните правила/. Съгласно Вътрешните правила, постъпилите във ВСС предложения и сигнали се регистрират в деня на получаването им в деловодната система на ВСС, след което се насочват с резолюция на главния секретар на ВСС към началник отдел „Правно обслужване и нормативна дейност“ в дирекция „Правна“ на ВСС. Началник отдел ПОНД в дирекция „Правна“ извършва разпределение на постъпилите предложения и сигнали на експертите от отдела. Експертите от отдел ПОНД анализират получените предложения и сигнали с оглед установяване на относимостта им към компетентността на ВСС и неговите колегии и изготвят проекти на решения. Експертът извършва предварително проучване с оглед идентифициране на подателя /проверка за анонимност/, проверка за наличие на предходни сигнали с идентично съдържание от същия подател, на които вече е отговоряно, проверка за компетентност, наличие на други структурни звена, към които е насочен сигнала и др., както и правен анализ на поставените в предложението или сигнала въпроси. Проверките приключват с проект на решение, в което се отразяват твърденията на подателя и предмета на предложението или сигнала и предложението за решение. Проектът на решение и

последващото администриране на сигналите се обуславят от съдържащите се в тях твърдения, като такива сигнали, които са от компетентността на КПЕ се внасят за разглеждане в заседание. Изготвеният проект на решение по предложение или сигнал, които са от компетентността на КПЕ към СК /сигнали във връзка с изготвянето на становища за нравствените качества на кандидатите за заемане на длъжности в органите на съдебната власт, сигнали за несъвместимост, сигнали, съдържащи данни за нарушения на етични правила и норми/, се предоставя на председателя на КПЕ за запознаване и преценка за включване в дневен ред за заседание на КПЕ. При необходимост, свързана с правилната квалификация на предложението или сигнала, същите се докладват на КПЕ с изрично отбелязване на основанието за това.

През отчетния период в заседания на КПЕ към СК на ВСС са разгледани и решени общо 77 броя преписки, образувани по жалби и сигнали. В това число 24 от тях са изпратени по компетентност на комисиите по професионална етика в органите на съдебната власт, по 6 бр. преписки е взето решение и е изпратен отговор на жалбоподателя, че поставените въпроси са извън правомощията на КПЕ към СК на ВСС, по 17 бр. преписки е изпратен отговор по конкретно поставените въпроси, 7 бр. преписки са разгледани и изпратени по компетентност на други органи /ИВСС, НИП/ и по 20 бр. преписки са изпратени писма с искане на допълнителна информация и копия от сигнали и 3 броя преписки, които са приети за сведение.

3. Разглеждане на сигнали, съдържащи данни за наличие на несъвместимост на съдии, съгласно чл. 195 от Закона за съдебната власт.

3.1. С решение по т. 6.1. от протокол № 18/07.11.2024 г. КПЕ към СК на ВСС е открила процедура за установяване на несъвместимост по чл. 195 ЗСВ по отношение на, съдия в РС - Процедурата е открита във връзка със сигнали, подадени от група „.....“ при Общински съвет

В тях се твърди, че магистратът публично заявява, че след като бъде командирован в Районен съд, гр. (към момента на разглеждане на образуваната преписка командироването е факт) ще „търси реванш от тези, които се противопоставят на действията на кмета на Община,“ тъй като е бивш служител на Общината и в близки контакти с настоящия кмет на Община, Коментират се също политическите пристрастия на съдия, като се изразява недоволство от публикации на същия в социалните мрежи, които са в подкрепа на провежданата от кмета на Община ... политика. Твърди се още, че поведението на магистрата е в разрез с Кодекса за етично поведение на българските съдии, накърнява престижа на съдебната власт и поставя под съмнение нейната независимост, безпристрастност и почтеност.

Подадените оплаквания са разгледани на заседание на КПЕ към СК на ВСС, която след обсъждане с решение по т. 7.2 от протокол № 14/03.10.2024 г., е постановила на основание чл. 112 АПК сигналите да се изпратят по компетентност на Комисията по професионална етика при Окръжен съд – Жалбоподателите са уведомени за постановения акт.

Предвид получената преписка, от ОС – ... с писмо са уведомили Комисията, че са изисквали информация от Окръжен съд – Установили са, че по получените сигнали е образувана преписка № 4-3162/29.07.2024 г. на Комисията по професионална етика при ОС – Комисията е изготвила становище от дата 09.10.2024 година, което е

изпратено на Инспектората на Висшия съдебен съвет, Съдийската колегия на ВСС, авторите на сигнала и на г-н

В полученото от КПЕ към Окръжен съд - становище, разгледано на заседание на Комисията, проведено на 07.11.2024 г. се сочи, че са изслушани подателите на сигнала, магистрата и други свързани лица. Изискани са и редица писмени доказателства, част от които, предоставени от „Районен център“ и РУ –, с оглед събраните по преписката данни и вследствие на извършената проверка КПЕ към Окръжен съд - е приела, че съдия е нарушил правилата, записани в т. 1.4, 2.1, 4.1 от Кодекса за етично поведение на българските съдии.

След направено обсъждане, КПЕ към СК на ВСС е приела решение да се отправи запитване до органите по чл. 312 ЗСВ с указания в 14-дневен срок да уведомят Комисията за предприетите действия относно изнесените констатации в становището на КПЕ при ОС –

КПЕ към СК на ВСС е счела, че в разглежданата преписка има данни за несъвместимо поведение на съдия ... по смисъла на чл. 195, ал. 1, т. 6, предл. второ, поради което са налице предпоставки за служебно образуване на производство за несъвместимост по чл. 195 ЗСВ и с решение по протокол № 18/07.11.2024 г. открива производство по установяване на несъвместимост.

Предвид откритата процедура по установяване на несъвместимост взима решение да се изпрати покана за изслушване на съдия, както и на подателите на сигнал с вх. № ВСС-9923/18.07.2024 г. „.....“ при Общински съвет

На заседание на КПЕ към СК на ВСС, проведено на 20.02.2025 г., е изслушан съдия Магистратът заявява, че подадените сигнали са недоказани, политически мотивирани и отразяват личното отношение на авторите, като няма доказателства за твърдените нарушения на принципа на безпристрастност или за осъществяване на несъвместима дейност по смисъла на чл. 195, ал. 1, т. 6, предл. второ от Закона за съдебната власт.

Магистратът подчертава, че макар да съществуват близки лични отношения между него и кмета на община ... – приятелство, негов кръстник и дори роднинска връзка със съпругата му, тези отношения са от изцяло личен характер и нямат отражение върху служебната му дейност. След назначаването си за съдия контактите с кмета на община ... са били само лични, без каквато и да е връзка с политически или административни ангажименти.

Магистратът е предоставил и допълнителни писмени обяснения с вх. № ВСС-9923/04.03.2025 г., № ВСС-9923/13.03.2025 г. и ВСС-9923/24.04.2025 г., ведно с приложения, като в тях отново подчертава, че подаденият срещу него сигнал е неоснователен, недоказан и неподкрепен с обективни доказателства.

На заседания, проведени на 20.02.2025 г., 27.03.2025 г. и 10.04.2025 г. КПЕ към СК на ВСС е изслушала представители на групата „.....“ при Общинския съвет – гр. В своите обяснения общинските съветници посочват, че представят своите лични впечатления и интерпретации за поведението на съдия В цялост сигналподателите са обединени от възприятието си за политическа пристрастност, участие в предизборния процес и демонстративно и показно поведение на съдията.

От събраните в хода на образуваното производство данни и доказателства Комисията не е установила наличие на несъвместимост в хипотезите на чл. 195 ЗСВ.

Съображенията за това са следните:

Нормата на чл. 195, ал. 1, т. 6 ЗСВ въвежда забрана за съдиите, прокурорите и следователите да членуват в политически партии или коалиции, в организации с политически цели, както и да извършват политическа дейност или да членуват в организации и да осъществяват дейности, които засягат тяхната независимост.

При тълкуване на забраната за политическа дейност по чл. 195, ал. 1, т. 6 ЗСВ следва да се приеме, че тя обхваща всички целенасочени действия, насочени към придобиване на власт или оказване на влияние върху нейното разпределение, включително участие в предизборна агитация, пропаганда, подкрепа или противопоставяне на партии, политически движения или кандидати.

В настоящия случай личните отношения на съдия ... с кмета на община ... не могат сами по себе си да се квалифицират като политическа дейност. Безспорно е, че съдията не е лишен от политически права – той, както всеки гражданин, има право да упражнява политическите си права и да участва в обществения и политически живот. Съдията не може да бъде преследван или ограничаван в правата си поради своите убеждения – чл. 38 от Конституцията. Нито Конституцията, нито международните актове, по които България е страна забраняват на съдиите да изразяват своите политически и граждански позиции. Съдията трябва, без да е лишен от политически права, да се въздържа от деяния, които го правят обвързан, зависим, пристрастен към отделен политически или обществен субект, защото така поставя под съмнение изпълнението на функциите си по искания от закона начин и в съответствие с дадената от него клетва – да бъде безпристрастен и обективен. Нещо повече, съдията не само трябва да остава незасегнат от неподходящи, с оглед на правораздавателната му функция, връзки и влияние, но трябва и да създава у разумния наблюдател впечатление, че наистина не е засегнат от подобни фактори. Мярката, границата за упражняване на политическите права на съдията е именно неговата безпристрастност.

Изслушванията на представителите на групата „...“ съдържат редица твърдения и лични впечатления относно поведението на съдия ..., но същевременно не са представени безспорни доказателства за пряко и активно участие на съдията в политическа дейност.

Представеният от жалбоподателите доказателствен материал по производството има предимно косвен характер – изграден върху лични впечатления, интерпретации, преразказани твърдения и предположения. Липсват доказателства с пряка доказателствена стойност, които да установят по несъмнен начин фактически състав на несъвместимост или нарушение на етичните правила.

След извършения преглед на събраните материали по преписката, макар и да са изнесени определени твърдения, не се установяват данни за формално членство в политически субекти, нито доказателства за действия или прояви, които да представляват политическа дейност.

На база на изнесеното КПЕ при СК на ВСС е взела решение по т. 13 от протокол № 15/28.10.2025 г., с което е приела, че не се установява наличие на несъвместимост по отношение на съдия ... в хипотезата на чл. 195, ал. 1, т. 6, предл. второ ЗСВ.

3.2. Разглеждане на преписка с вх. № ВСС-11339/24.11.2023 г. за установяване на несъвместимост по чл. 195 ЗСВ по отношение на съдия ... от ... съд.

С решение по протокол № 22 от 14.12.2023 г. Комисията е открила процедура за установяване на несъвместимост по чл. 195, ал. 1, т. 4 ЗСВ по отношение на съдия Процедурата е открита във връзка със сигнал от ..., председател на Движение „...“. В сигнала се твърди, че под една от публикациите съдия ... е цитирал, че заема длъжност редактор в информационен сайт, което е несъвместимо със съдийската професия. Изложени са и твърдения за действия, с които се накърнява престижа на съдебната власт.

Със същото решение от 14.12.2023 г. КПЕ към СК на ВСС е изисквала становище от съдия ... по изложените в сигнала твърдения относно наличие на несъвместимост и представяне на доказателства в 14- дневен срок от уведомяването.

На заседание, проведено на 08.02.2024 г. е разгледано и обсъдено постъпилото становище от съдия ... от СРС. Съдия ... оспорва изцяло твърденията в сигнала. В него се сочи, че от м. март 2015 г. и до момента е член на редакционната колегия на електронно издание „...!“ - неформална група от юристи, занимаващи се с научни дейности, популяризиране на юридическата наука, етиката, биоправото и др. Тази организация не е регистрирана като ЮЛ и е изцяло неформална. Твърди, че няма договор с организацията и не получава възнаграждение за дейността си като редактор и автор на статии. Приложено е писмо от ... - отговорен редактор в изданието, което подкрепя неговите твърдения. Приложен е и актуален списък на публикациите му, от който е видно, че научните му интереси са много преди да стане редактор на сайта.

В заключение е пояснено, че дейността на всеки от редакторите на електронното издание се състои в преглед и рецензиране, съгласно правилата на изданието, на изпратените авторски материали на правна и философска тематика.

Относно твърденията за предоставяне на правни консултации, посочва, че „вестникарска статия, написана от човек, който се занимава с наука, коментираща актуални правни проблеми /невисящи пред съд/ не може да се квалифицира като „правна консултация“, още повече такава насочена към колеги магистрати - прокурорите от Окръжна прокуратура - ...“. Статиите са безплатни, непоискани и с научен характер и като такива не могат да бъдат определяни като правни консултации. Изтъква, че борбата с плагиаторството е етичен дълг на всеки учен, а съдиите, прокурорите и следователите имат етични задължения не само при или по повод упражняване на магистратската си професия.

КПЕ към СК е присъединила към преписката постъпилото становище от съдия ..., ведно с приложенията към него, както и копие на декларация за имущество и интереси по чл. 1756, ал. 1 ЗСВ и служебно направени справки в Търговския регистър. Със същото решение Комисията е възложила изпращане на писмо до НАП с искане за предоставяне на информация относно декларирани доходи от съдия ... за последните три години.

С писмо с вх. № ВСС-11339/07.03.2024 г. НАП информира, че съдия ... е подал годишна данъчна декларация за 2021 г. по чл. 50 от ЗДДФЛ, в която е декларирал доходи от трудови правоотношения със ... и доходи от друга стопанска дейност, получени от Висш адвокатски съвет в размер на 140 лева. За 2022 г. е декларирал освен трудовите доходи от ... и доходи от друга стопанска дейност в размер на 326 лева от издателски комплект „Труд и право“, 300 лева от издателство „Сиби“ и 300 лева от Висш адвокатски съвет. Писмото е присъединено като доказателство към преписката с решение на Комисията по протокол № 4/13.03.2024 г.

С писмо с изх. № ВСС-11339/28.03.2024 г. съдия ... е поканен да бъде изслушан на заседание на Комисията. Същият декларира, с писмо от 09.04.2024 г., че е уведомен за заседанието, но няма да присъства на него, няма нови доказателствени искания и поддържа изразеното вече становище.

Във връзка с получената от НАП информация, с писмо с изх. № ВСС-11339/30.07.2024 год., за целите на проверката, е поискано разяснение от съдия ... относно основанието, на което са получени горепосочените суми.

В негов отговор от 21.08.2024 г. (вх. № ВСС-11339) същият сочи, че както през 2021 г. и 2022 г., така и през 2020 г. има публикации на статии в специализираните юридически издания „Съвременно право“, „Юридически свят“, „Адвокатски преглед“ и „Собственост и право“. Първите две списания са на издателство „Сиби“, сп. „Адвокатски преглед“ е издание на Висшия адвокатски съвет, „Собственост и право“ - на ИК „Труд и право“. Пояснено е, че посочените в писмото суми, декларирани в годишните данъчни декларации, са хонорари за публикувани в тези списания статии. Писмото е придружено с опис на публикации на ... - книги, студии, статии, критични бележки, отзиви и библиографии, вкл. от електронно издание „Предизвикай правото“, Съдийски вестник, преводи и редакции на преводи общо 27 страници.

В хода на извършената проверка от КПЕ към СК на ВСС са направени следните изводи:

Правоотношенията на съдиите, прокурорите и следователите са особен вид правоотношения, продиктувани от спецификата на съдебната власт. Предвид природата и естеството на тяхната професия, с оглед упражняваната правораздавателна дейност и завишените изисквания за отчетност, обективност и безпристрастност, те са ограничени при извършването на допълнителни дейности извън правораздавателните.

Институтът на несъвместимостта между функциите на магистратите с други функции извън съдебната власт има за цел да гарантира спазването на конституционно закрепените принципи за разделение на властите и независимост на съдебната власт, а неговите правила са регулирани в ЗСВ.

В глава девета „Статут на съдиите, прокурорите и следователите“, раздел III, в чл. 195 ЗСВ изчерпателно са съдържат критериите за несъвместимост. Според тях съдия, прокурор и следовател, докато заема длъжността си, не може е народен представител, кмет или общински съветник; да заема длъжност в държавни органи, в общински органи или в институции на Европейския съюз, с изключение на европейски делегиран прокурор; да упражнява търговска дейност под каквато и да е форма, включително лично, чрез подставено лице и/или с явен и/или със скрит пълномощник, или да е съдружник, управител или да участва в надзорни, управителни съвети или съвети на директорите или в контролни органи на търговски дружества, кооперации или юридически лица с нестопанска цел, които осъществяват стопанска дейност, с изключение на тези професионални сдружения, в които членуват. С т. 4 от същата разпоредба се цели ограничаване получаването на доходи извън тези по трудовото правоотношение и е въведена забрана за получаване на възнаграждение за извършване на дейност по договор или по друго правоотношение с държавна, общинска или обществена организация, търговско дружество, кооперация, юридическо лице с нестопанска цел, физическо лице или едноличен търговец и да упражнява свободна професия или друга платена професионална дейност. Магистратите са деполитизирани, като съгласно т. 6 те не могат да членуват в политически партии или коалиции, в организации с политически цели, да извършват политическа дейност, както и да членуват в организации или да извършват дейности, които засягат независимостта им. По силата на т. 7 магистратите не могат да се занимават със синдикална дейност и да членуват в синдикални организации извън системата на съдебната власт.

Органът компетентен да прецени по отношение на съдиите осъществен ли е някой от фактическите състави на несъвместимост изброени в чл. 195 ЗСВ, е КПЕ на СК, която при констатиране несъвместимост на съдия заемащ съответната длъжност, на

основание чл. 195б ЗСВ изготвя мотивирано заключение, което се изпраща на СК на ВСС.

От събраните в хода на образуваното производство данни и доказателства Комисията не е установила наличие на несъвместимост в хипотезите на чл. 195 ЗСВ.

Съображенията за това са следните:

От служебно извършените в хода на процедурата справки в масивите на Търговския регистър и Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ) не се установява участие на съдия ... под никаква форма в надзорни, управителни съвети или съвети на директорите или в контролни органи на търговски дружества, кооперации или юридически лица с нестопанска цел, които осъществяват стопанска дейност.

Видно от събраните по преписката доказателства същият е декларирал освен доходите си от трудови правоотношения, получени от съд и доходи от друга стопанска дейност за 2021 г. в размер на 140 лв. и за 2022 г. в размер на 326 лева от издателски комплект „Труд и право“, 300 лева от издателство „Сиби“ и 300 лева от Висш адвокатски съвет.

При извършване преценка на обстоятелствата следва да бъде отчетено, че несъвместимостта е единство от фактически и юридически елементи. За да се констатира несъвместимост е необходимо да се установи съответствие между определени фактически данни и хипотезата на забранителната норма, обуславящи съдържанието на чл. 195, ал. 1, т. 4 ЗСВ.

В хода на проверката не са установени данни, че ... е получавал възнаграждение за извършване на дейност по договор или друго правоотношение с държавна, общинска или обществена организация, търговско дружество, кооперация, юридическо лице с нестопанска цел, физическо лице или едноличен търговец, нито да е упражнявал свободна професия или друга платена професионална дейност. Поради тази причина получените от съдия ... възнаграждения не попадат в хипотезата на цитираната разпоредба. От събраните по преписката доказателства Комисията е установила, че декларираните извънтрудови доходи са за извършена научна дейност и упражняване на авторски права. Собствеността върху авторските права дава на собственика изключителното право да използва произведението си, а разпоредбата на чл. 195, ал. 2 ЗСВ е извела извън обхвата на несъвместимостта получаването на възнаграждения от тяхното упражняване.

На база изнесеното КПЕ към СК с решение по т. 9 от протокол № 3/05.02.2025 г., е приела, че не установява наличие на несъвместимост по отношение на съдия ... в хипотезата на чл. 195, ал. 1, т. 4 ЗСВ.

4. По – значими преписки, разгледани от КПЕ към СК на ВСС.

4.1. Преписка с вх.№ ВСС-1874/24.01.2025 г., образувана по молба от ..., съдия в РС –

Подателят отправя молба за изразяване на становище относно възможността магистрат да бъде зачислен като редовен докторант в държавно виеше учебно заведение. Конкретно, дали обучението като редовен докторант ще представлява несъвместимост с изпълняваната от него длъжност „съдия“ предвид обстоятелството, че съгласно чл. 195, ал. 2, т. 1 ЗСВ, магистратите могат да получават възнаграждение за извършване на научна и преподавателска длъжност докато заемат длъжността си.

След проведено обсъждане и при съобразяване на действащата нормативна уредба, КПЕ към СК на ВСС е приела решение по протокол № 04/20.02.2025 г., с което е изпратила отговор до жалбоподателя със следното съдържание:

Случаите, при които е налице несъвместимост с длъжността „съдия, прокурор или следовател“ са регламентирани в чл. 195, ал. 1 от Закона за съдебната власт. Съгласно цитираната разпоредба съдия, прокурор и следовател, докато заема длъжността си, не може да:

1. е народен представител, кмет или общински съветник;
2. заема длъжност в държавни органи, в общински органи или в институции на Европейския съюз, с изключение на европейски делегиран прокурор;
3. упражнява търговска дейност под каквато и да е форма, включително лично, чрез подставено лице и/или с явен и/или със скрит пълномощник или да е съдружник, управител или да участва в надзорни, управителни съвети или съвети на директорите или в контролни органи на търговски дружества, кооперации или юридически лица с нестопанска цел, които осъществяват стопанска дейност, с изключение на тези професионални сдружения, в които членуват;
4. получава възнаграждение за извършване на дейност по договор или по друго правоотношение с държавна, общинска или обществена организация, търговско дружество, кооперация, юридическо лице с нестопанска цел, физическо лице или едноличен търговец и да упражнява свободна професия или друга платена професионална дейност;
5. членува в политически партии или коалиции, в организации с политически цели, да извършва политическа дейност, както и да членува в организации или да извършва дейности, които засягат независимостта му;
6. е член на синдикална организация извън системата на съдебната власт.

Видно от изнесеното, хипотеза, при която магистрат бъде зачислен като редовен докторант в държавно висше учебно заведение, не съставлява несъвместимост по смисъла на Закона за съдебната власт.

4.2. Преписка с вх.№ ВСС-14861/24/17.03.2025 г., образувана по получена информация от 09 РУ – СДВР относно сигнал от

Във връзка със сигнал, в който се изразява възмущение от ситуация с неправилно паркиран автомобил в кв. ..., гр. София, с твърдения, че главно действащо лице е магистрат, Комисията, с решение по протокол №4/20.02.2025 г. е изисквала справка от СДВР.

След извършена служебна справка се констатира, че лицето не е магистрат, а извършената неофициална такава установява, че от 18.01.2025 г. същото е вписано в регистъра на Нотариалната камара на Република България, като преди това е било съдия по вписванията в Районен съд, гр.

КПЕ към СК на ВСС е уведомила жалбоподателя, че в резултат на извършена служебна проверка и проведена кореспонденция с 09 РУ – СДВР е установено кое е лицето, участвало в описаната от него ситуация, както и обстоятелството, че към момента на инцидента и към настоящия момент същото не е съдия (магистрат), поради което и КПЕ към СК на ВСС не може да вземе отношение.

4.3. Извлечение от протокол № 7/24.02.2025 г. от заседание на Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (КАК към СК на ВСС).

КАК към СК на ВСС препраща по компетентност сигнал с вх. № ВСС-4810/19.02.2025 г., подаден от ... във връзка със съдия от ... съд, който е допуснат кандидат в конкурса за повишаване в длъжност „съдия“ в окръжните съдилища – наказателно отделение. В сигнала се посочва, че в мотивите на съдебно решение № ... от 17.01.2025 г. по описа на АССГ по отношение на съдия ... е прието от съда, че са

налице нарушения на етичните правила и норми и че негово поведение, по време на съдебно заседание, може да бъде възприето за уронващо престижа на съдебната власт. Видно от съдебното решение, съдебното производство е свързано с обжалване от страна на магистрата на заповед на административния ръководител, с която му е „обърнато внимание по официален ред“ за извършване на дисциплинарно нарушение по реда на чл. 307, ал. 3, т. 2 ЗСВ. Съдът е отменил заповедта и е осъдил ... да заплати в полза на магистрата разносните за производството. Очертаното поведение на съдията, за което е изведена констатация в съдебния акт е предпоставило отлагането на делата, а от там и забавата им, предмет на административната мярка „обръщане на внимание“. Позовавайки се на това съдебно решение, жалбоподателят отправя искане за извършване на проверка дали магистрата притежава необходимите нравствени и морални качества, както и дали след като съд е констатирал уронване престижа на съдебната власт от негова страна той разполага с необходимите знания и умения за водене на съдебния процес.

КПЕ при СК на ВСС е приела, че независимо от това, че мотивите нямат обвързваща сила, освен за страните в производството следва да бъде възложена проверка на компетентната Етичната комисия с оглед релевираните факти в сигнала. С решение по протокол 05/13.03.2025 г. и на основание чл. 112 от АПК сигналът е изпратен на КПЕ при ..., по компетентност.

Постъпилото становище на КПЕ при ... е разгледано на заседание на Комисията, проведено на 15.05.2025 г. В него е посочено, че не е налице основание за проверка по подадения сигнал въпреки дадените указания от председателя на КПЕ при СК на ВСС, по следните съображения:

Със становище от 13.01.2025 г. по преписка ЕК-114/17.10.2024 г. КПЕ при ... съд е разгледала сигнал на административния ръководител на съд - ... с вх. № 16227/07.10.2024 г. по описа на ИВСС относно действия на съдия ... от ..., включително и тези по нахд № .../2022 г. по описа на ..., 9 състав, като е установено нарушение на правило за поведение, основано на принципа за вежливост и толерантност в т. 6.3 от Кодекса за етично поведение на българските съдии.

Посочените в сигнала действия са били предмет на дисциплинарно производство, за което е наложено наказание от административния ръководител на ... съд. Макар актът, с който наказанието е наложено да е отменен с влязло в сила съдебно решение, КПЕ при ... счита за недопустимо да бъде изследвано наличието на нарушенията, посочени в сигнала.

На следващо място е посочено, че от съдържанието на сигнала се установява, че волята на подателя му е да се уведоми Комисията по атестиране и конкурси при СК на ВСС за съобразяване действията на съдия ... при оценка на професионалните му качества във връзка с участието му в обявен конкурс за повишаване.

В заключение е изведено, че при провеждане на конкурс Комисията по професионална етика при ... предоставя справки относно постъпилите сигнали срещу съдиите, които са заявили участието си, както и преписи от изготвени становища се изпращат на компетентните органи по чл. 312 от ЗСВ и на Комисията по професионална етика при СК на ВСС.

По изложените съображения КПЕ при ... е приела решение, с което оставя без разглеждане получения сигнал от ..., препратен от КПЕ при СК на ВСС.

От извършена служебна проверка се установява, че копие от цитираното по-горе становище не е получавано във Висшия съдебен съвет.

Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС с решение по протокол № 08/15.05.2025 г. е изпратила писмо до КПЕ към ..., с което е изисквала копие от становище от 13.01.2025 г. на Комисията по преписка ЕК-.../17.10.2024 г.

Заверено копие от становището е постъпило с писмо с вх. № ВСС-4810/23.05.2025 г. на КПЕ към Видно от неговото съдържание, проверката на КПЕ към ... по преписка ЕК-.../17.10.2024 г. е за наличие на поведение, противоречащо на правилата за професионална етика от страна на съдия ... от ... и същата е иницизирана от административния ръководител на От негов сигнал, с вх. № 16227/07.10.2024 г. по описа на ИВСС, се установяват действия на съдия ..., обективирани в определение № .../04.10.2024г., постановено по НОХД № .../2023 г. по описа на ..., НО, 9-ти състав. С него са наложени глоби по реда на чл. 405, ал. 1 ЗСВ на поименно посочени съдебни служители от администрацията на и е изразено отношение относно качествено изпълнение на служебните им задължения. Изразената крайно негативна оценка е станала публично достояние, тъй като протоколът от съдебното заседание е част от материалите по разглежданото към този момент дело, достъп до който имат страните по делото, вещи лица, прокурор и др.

Въз основа на извършената проверка КПЕ към ... е стигнала до извод за допуснато нарушение на принципа за вежливост и толерантност, регламентиран в т. 6.3 от Кодекса за етично поведение на българските съдии.

Полученото становище на КПЕ към ..., с което е установено нарушение на т. 6.3. от КЕПБС от съдия ..., не съдържа диспозитив на решение, каквато е установената практика в работата на местните етични комисии. Съгласно чл. 19 от Правилата за организацията и дейността на комисииите по професионална етика в съдилищата, когато комисия по професионална етика стигне до извод за допуснато нарушение на принципите, регламентиран в КЕПБС, уведомява субектите по чл. 312 от ЗСВ и Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет. В конкретния случай остава неясно дали становището е изпратено на компетентните органи по чл. 312 ЗСВ, на автора на сигнала и магистрата.

След проведено обсъждане КПЕ при СК на ВСС е приела следното решение: Да се изпрати писмо до КПЕ към ..., с което да се обърне внимание относно липсата на диспозитив на решение, както и на изпълнение на изискването на чл. 19 от Правилата за организацията и дейността на комисииите по професионална етика в съдилищата.

В отговор е получено писмо с вх. № ВСС-4810/07.07.2025 г. от съдия – член на КПЕ при В него е посочено, че в Правилата за организацията и дейността на комисииите по професионална етика в съдилищата не е предвидена форма за становищата на Комисииите по професионална етика и съответно КПЕ при ... не се произнася с решения, които да включват диспозитив, така както се произнасят органите, реализиращи дисциплинарна отговорност на магистратите.

Посочва се още, че е изпълнена и разпоредбата на чл. 312 ЗСВ, като всички органи са уведомени, включително и подателя на сигнала и съдия Велизар Костадинов, за удостоверяването на което са приложени копия от писмата, с които същите са уведомени. Видно от тях, субектите по чл. 312, с изключение на министъра на правосъдието, са уведомени.

На база изнесеното КПЕ при СК на ВСС е взела решение по протокол № 12/17.07.2025 г., с което е приела за сведение писмото и го е отнесла „към дело“.

4.4. Преписка с вх. № ВСС-6874/01.04.2025 г., образувана по писмо от Миглена Тачева, директор на Националния институт на правосъдието, с приложено копие от преписка рег.№ РД-17-87/19.03.2025 г.

Директорът на Националния институт на правосъдието, г-жа Миглена Тачева, изпраща образувана пред НИП преписка, ведно с решение на Управителния съвет на НИП, с което същата се представя на вниманието на Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет за преценка на нравствените качества на ..., кандидат за младши съдия.

Преписката е образувана във връзка със следната фактическа обстановка:

На 13.03.2025 г., във връзка с подготовка на финалните изпити за младши прокурори Випуск 2024/2025 г., програмният координатор на НИП разпечатва на ксерокс списък на наказателни дела от общ характер – досъдебно и съдебно производство, касаещи посочения изпит. Ксероксът се намира в коридора на 4 ет. на основната сграда, като на него са свързани единствено служители на НИП от същия етаж, тъй като по кабинетите им липсват принтери.

На 18.03.2025 г. програмният координатор на НИП е уведомен от постоянните преподаватели – прокурор ... и прокурор, че са получили информация, че кандидатите за младши съдии и част от кандидатите за младши прокурори разполагат със снимка на списъка с наказателни дела за предстоящия изпит.

След информиране на директора на НИП за това обстоятелство са изискани обяснения от курсиста ... и са проведени срещи с кандидатите за младши съдии и младши прокурори.

От получените (2 бр.) обяснения от ..., кандидат за младши съдия се установява, че на 13.03.2025 г., излизайки от зала, разположена на 4 ет. в НИП, след проведени учебни занятия е видяла принтирани материали на ксерокса, проявила е любопитство и е констатирала, че това е списък с дела. Счела е, че същите са подходящи за самоподготовка, поради което е споделила снимка на списъка във вайбър група с други кандидати за младши съдии, както и със свои лични познати от кандидатите за младши прокурори и младши следователи.

В обясненията се твърди за незнание значението на намерените материали, въпреки заглавието на документа – „Списък на наказателните дела от общ характер – досъдебно и съдебно производство, за провеждане на финалните изпити на кандидатите за младши прокурори, Випуск 2024 – 2025 г.“ и се изказва съжаление за постъпката, въпреки изпратените съобщения да свои колеги за изтриване на полученото от нея съобщение. Отправя се и молба за налагане на наказание „различно от изключване“.

Изнесеното от курсиста се потвърждава и от последвалите срещи, проведени от директора на НИП, с кандидатите за младши магистрати.

По повод на изнесеното директорът на НИП в своя докладна записка до председателя на Управителния съвет на НИП констатира извършено нарушение на чл. 7, т. 3 и т. 4 от Правилата за обучението на кандидатите за младши съдии, младши прокурори и младши следователи и за определяне на техния статус от страна на ..., кандидат за младши съдия от Випуск 2024/2025 г., поради което прави предложение за внасяне на образуваната преписка в заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, за произнасяне по компетентност.

Комисията при произнасяне с решение взема предвид, че при констатиране на нарушение от страна на курсист директорът на НИП се уведомява, като в неговите правомощия е да проведе разговор с курсиста и да го предупреди за последиците от поведението му, да изслуша курсиста и да поиска писмените му обяснения и да уведоми съответната колегия на Висшия съдебен съвет за направеното нарушение (чл. 15 от горесцитираните правила).

Разпоредбата на чл. 258, ал. 6 ЗСВ упълномощава постоянните преподаватели в НИП да изготвят доклади за нравствените и професионалните качества на кандидатите за магистрати по време на обучението им, но тези доклади се извършват в края на обучението и след провеждането на финалния изпит.

При преглед на относимата нормативна уредба – ЗСВ, Правилникът за организацията на дейността на Националния институт на правосъдието и на неговата администрация, Вътрешните правила за организацията и реда за учебната дейност в Националния институт на правосъдието и Правилата за обучението на кандидатите за

младши съдии, младши прокурори и младши следователи и за определяне на техния статус, не се установява разписана процедура по установяване на дисциплинарно нарушение и налагане на дисциплинарно наказание от страна на курсисти.

Доколкото ... все още няма статут на магистрат, по отношение на нея са неприложими и разпоредбите на Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в съдилищата.

След проведеното обсъждане Комисията е приела решение да се изпрати писмо до директора на Националния институт на правосъдието със следното съдържание:

Във връзка образуваната от Вас преписка рег. № РД-17-87/19.03.2025 г., която е предоставена на КПЕ към СК на ВСС за преценка на нравствените качества на – кандидат за младши съдия, Ви уведомяваме следното:

Доколкото лицето все още няма статут на магистрат, по отношение на нея са неприложими разпоредбите на Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в съдилищата. Тъй като същата няма статут на съдия, КПЕ към СК на ВСС не разполага с правомощието да се произнесе за нейните нравствени и етични качества.

Изнесените от Вас факти и обстоятелства следва да бъдат съобразени при изготвяне на доклада за нравствените и професионални качества по реда на чл. 258, ал. 6 ЗСВ.

4.5. Преписка с вх. № ВСС-6319/31.03.2025 г. и вх.№ ВСС-7638/17.04.2025 г., образувани съответно по извлечение от протокол № 8/24.03.2025 г. от заседание на комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет“ към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (КДДВИВСС) и сигнал от

- Преписка с вх.№ ВСС-6319/31.03.2025 г.: С решение по т. 1 от протокол № 8/24.03.2025 г. КДДВИВСС към СК на ВСС препраща на КПЕ към СК на ВСС постановление от 14.03.2025 г. на Софийска градска прокуратура, по компетентност. Със същото се постановява отказ да се образува досъдебно производство по пр. № 5926/2025 г. на СГП, пр. № 1507/2024 г. на ГДБОП, поради липса на достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер от магистрат. Към него са приложени и 2 (два) бр. папки с копия на материали по пр. № 5926/2025 г. на СГП. Касае се за преписка, образувана в СГП на 18.02.2025 г. по изпратени материали от ГДБОП, във връзка със сигнал от В него са изложени твърдения, че г-жа ... е била подложена на онлайн тормоз. По нейни съмнения това било сторено от съдия ... от Софийски районен съд.

СГП приема, че при събраните данни може да се изведе, че именно съдия ... е извършител на изследваното деяние – от неговия телефон е качена позоряща ... информация в интернет пространството. Тъй като извършеното деяние не представлява престъпление от общ характер, то прокурора е приел, че не може да бъде обоснована необходимост от намеса на прокуратурата. Поради обстоятелството, че прокурора е приел, че може да е налице поведение, което уронва престижа на съдебната власт, копие от постановлението е изпратено до СК на ВСС. Последното е разгледано на заседание на КДДВИВСС, която е препратила по компетентност цитираното прокурорско постановление, ведно с приложените към него писмени материали, на ИВСС, на административните ръководители на СРС, СГС, Апелативен съд – София, председателя на ВКС и министъра на правосъдието, които са компетентните органи да направят предложение за образуване на

дисциплинарно производство за налагане на дисциплинарно наказание на съдии от СРС – за преценка по компетентност .

Съобразно рамките на компетентност на КПЕ към СК на ВСС и с оглед на изнесените констатации в постановлението се обосновава необходимост преписката да бъде изпратена на КПЕ при СГС, която да извърши проверка дали са нарушени разпоредбите на Кодекса за етично поведение на българските съдии от страна на съдия

Предвид участието на съдия ... в конкурс за повишаване в длъжност и преместване копие от преписката е изпратено и на Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, за сведение и запознаване.

- Преписка с вх. № ВСС-7638/17.04.2025 г.: Жалбоподателката сезира ВСС по повод същото постановление на Софийска градска прокуратура по пр. пр. № 5926/2025 г., тъй като в него се съдържат данни за поведение на магистрат, уронващо престижа на съдебната власт. Видно от постановлението, от събраните в хода на извършена проверка данни, е установено, че ... – съдия в СРС е разпространявал позоряща жалбоподателката информация посредством публикуване на нейна снимка и телефонния ѝ номер в канал със сексуално/порнографско съдържание. Досъдебно производство не е образувано поради липса на достатъчно данни за извършено престъпление от общ характер. В постановлението се изтъква обаче, че установените обстоятелства могат да сочат на извършено престъпление от частен характер, както и за поведение, което уронва престижа на съдебната власт.

Жалбоподателката отправя молба да бъдат разгледани в цялост действията на съдия

Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС приема решение, с което обединява преписка с вх. № ВСС-7638/17.04.2025 г. да се присъедини към преписка с вх. № ВСС-6319/31.03.2025 г., образувана по получено извлечение от протокол № 8/24.03.2025 г. от заседание на комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с Инспектората към Висшия съдебен съвет“ към СК на ВСС, за съвместно разглеждане.

С решение по протокол № 08/15.05.2025 г. и на основание чл. 112 от АПК във връзка с чл. 10 от Правилата за организацията и дейността на комисииите по професионална етика в съдилищата преписката е изпратена на КПЕ към СГС, по компетентност като жалбоподателката е уведомена за препащането.

Копие от материалите по преписката са изпратени на Комисията по атестирането и конкурсите към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, за сведение и запознаване.

В отговор, разгледан на заседание на Комисията, проведено на 17.07.2025 г. КПЕ при СГС, посочва, че по изпратените от ВСС сигнали е образувана преписка. На заседание на Комисията, проведено на 16.06.2025 г. получените материали са разгледани и копие от същите са изпратени на съдия ..., за изразяване на становище. В указания срок е постъпило становище от магистрата ведно с приложени молби към него. С тях магистратът уведомява КПЕ при СГС, че на 16.06.2025 г. е насрочено заседание на дисциплинарен състав на ВСС по образувано дисциплинарно дело № 5/2025 г. на СК на ВСС.

КПЕ при СГС, съобразявайки, че предложението на административния ръководител на СГС за образуване на дисциплинарно производство е мотивирано с твърдения на ... във връзка с действия на съдия ..., за които е била образувана пр. пр. 5926/2025 на СГП, както и предвид разпоредбата на чл. 312 ЗСВ и чл. 19 от Правилата за организацията и дейността на комисииите по професионална етика е

приела, че преписката, образувана по препратените от КПЕ към СК на ВСС сигнали следва да бъде прекратена. Причината за прекратяването е, че към настоящия момент е образувано дисциплинарно производство в СК на ВСС, в правомощията на която е възложена преценката дали е извършено нарушение от съдия ... по смисъла на чл. 307, ал. 3, т. 3 ЗСВ.

Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС е приела за сведение становище на КПЕ при СГС по преписка ЕК-46/27.05.2025 г. и с решение по протокол № 12/17.07.2025 г. е изпратила становището, ведно с материалите към него на дисциплинарния състав по образуваното дисциплинарно производство за налагане на дисциплинарно наказание на ... – съдия в Софийски районен съд, за присъединяване.

4.6. Преписка с вх.№ ВСС-14174/02.05.2025 г. и вх.№ ВСС-8085/02.05.2025 г., образувани съответно по становище на КПЕ към ОС – Сливен и възражение срещу становището от

Получено е становище от КПЕ към ОС – Сливен във връзка със сигнал от ..., препратен им по компетентност от КПЕ при СК на ВСС.

По получения сигнал е извършена проверка, като Комисията е приела, че липсва допуснато нарушение на принципите, регламентирани в Кодекса за етично поведение на българските съдии от страна на въпросните магистрати.

Междувременно във ВСС постъпва и възражение от ... по изготвеното становище от КПЕ при ОС – Сливен. В него той подробно оспорва направените в становището констатации и отправя искане за съдействие като очаква решение от СК на ВСС по изнесеното от него възражение.

КПЕ към СК на ВСС е взела решение по протокол № 10/19.06.2025 г., с което е приела за сведение становището на КПЕ при ОС – Сливен и е изпратила отговор до жалбоподателя със следното съдържание:

В органите на съдебната власт се избират комисии по професионална етика, които подпомагат съответната Комисия по професионална етика към СК и ПК на ВСС при осъществяване на правомощията и по чл. 37, ал. 9 ЗСВ, като дават становище за нравствените качества на съдиите, прокурорите и следователите от съответния съд, прокуратура, следствен отдел или Националната следствена служба.

Комисиите по професионална етика в органите на съдебната власт са тези, които осъществяват дейността си по прилагането на Кодекса за етично поведение на българските съдии и Кодекса за етично поведение на българските прокурори и следователи в съответствие с правилата за организацията и дейността им, приети от съответната колегия на Висшия съдебен съвет. Съгласно чл. 10 от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в съдилищата, комисиите извършват проверки за наличие на поведение, противоречащо на правилата за професионална етика, регламентирани в КЕПБМ. Основанията и редът за извършване на проверки са регламентирани в същите правила, като изготвените становища за резултатите от извършените проверки са окончателни и не подлежат на контрол.

КПЕ към СК на ВСС не разполага с правомощия да ревизира становищата на местните етични комисии като ги отменя, изменя или допълва, нито има правомощия да извършва самостоятелни проверки за нарушения на КЕПБМ от страна на магистрати.

С оглед на гореизложеното Вашият сигнал е извън правомощията на КПЕ към СК на ВСС.

4.7. Преписка с вх. № ВСС-8180/07.05.2025 г., образувана по сигнал от адв. ..., препратен по компетентност от ИВСС, с изложени твърдения за несъвместимост по чл. 195, ал. 1, т. 3 и 4 ЗСВ по отношение на съдия ... от Софийски окръжен съд.

От Инспектората към Висшия съдебен съвет е изпратен сигнал от адв. ..., съдържащ твърдения за несъвместимост по чл. 195, ал. 1, т. 3 и т. 4 ЗСВ по отношение на ... – съдия в Окръжен съд – София, по компетентност.

В сигнала жалбоподателят посочва, че видно от приложената публично достъпна декларация по чл. 175б, ал. 1 ЗСВ, съдия ... е придобила съвместно със съпруга си къща с дворно място в Посочва още, че същата лично предлага за отдаване под наем въпросната вила, което жалбоподателят удостоверява с приложен нотариално заверен констативен протокол, видно от който лицето, което е посочено в качената обява за отдаване под наем е именно съдия Според жалбоподателя недвижимият имот е закупен с цел получаване на допълнителни доходи, което е забранено от ЗСВ и магистрата следва да бъде освободен от длъжност.

При разглеждане на сигнала Комисията е обсъдила, че институтът на несъвместимостта между функциите на магистратите с други функции извън съдебната власт има за цел да гарантира спазването на конституционно закрепените принципи за разделение на властите и независимост на съдебната власт, а неговата уредба се съдържа в ЗСВ. В контекста на правния статут на магистратите, критериите за несъвместимост са изчерпателно регламентирани в чл. 195 ЗСВ. Разпоредбата съдържа конкретните основания, при наличието на които магистрат не може да заема длъжността. Целта на тази норма е да се гарантира независимостта и безпристрастността на съдебната власт, както и да се избегне конфликт на интереси. Според критериите съдържащи се чл. 195 ЗСВ съдия, прокурор и следовател, докато заема длъжността си, не може е народен представител, кмет или общински съветник; да заема длъжност в държавни органи, в общински органи или в институции на Европейския съюз, с изключение на европейски делегиран прокурор; да упражнява търговска дейност под каквато и да е форма, включително лично, чрез подставено лице и/или с явен и/или със скрит пълномощник, или да е съдружник, управител или да участва в надзорни, управителни съвети или съвети на директорите или в контролни органи на търговски дружества, кооперации или юридически лица с нестопанска цел, които осъществяват стопанска дейност, с изключение на тези професионални сдружения, в които членуват. Ограниченията, предвидени в т. 4 от същата разпоредба, имат за цел да изключат възможността за получаването на доходи извън тези по трудовото правоотношение и въвеждат забрана за получаване на възнаграждение за извършване на дейност по договор или по друго правоотношение с държавна, общинска или обществена организация, търговско дружество, кооперация, юридическо лице с нестопанска цел, физическо лице или едноличен търговец и да упражнява свободна професия или друга платена професионална дейност.

... е заемала и заема магистратска длъжност – съдия в Окръжен съд – София, поради което за нея съществува задължението да подава пред ИВСС декларация за имущество и интереси – съгласно чл. 175а, ал. 1, т. 1 ЗСВ. В тази декларация задълженото лице следва да декларира редица обстоятелства, посочени в разпоредбата на чл. 175б, ал. 1 ЗСВ, към 31 декември на предходната календарна година, вкл. и доходи извън тези за заеманата длъжност. По този начин регулираните от ЗСВ обществени отношения осигуряват прозрачност в имуществената сфера на магистратите и целената от законодателя по-висока степен на защита на тези отношения.

За целите на изпълнението на приетото решение на КПЕ към СК на ВСС е извършена служебна проверка, в резултат на която се констатира, че в ежегодната декларация за имущество и интереси за 2023 год., съдия ... е декларирала доходи извън тези за заеманата длъжност, в размер над 5000 лв., а именно такива от наем или друго възмездно предоставяне за ползване на права или имущество в размер на 23 198 лева (през 2025 год. все още не са публикувани декларациите за предходната календарна година).

В случая е налице подаване на годишна декларация по чл. 175а, ал. 1, т. 1 ЗСВ, в която полученият през предходната календарна година доход извън този за заеманата длъжност, размерът му и произхода на средствата са отразени, т. е. няма укриване на данни за имуществото и интересите на магистрата, съответно не са застрашени, нито пък са увредени каквито и да било обществени отношения, закриляни от разпоредбите на Раздел I „а“ на Глава девета ЗСВ. Иначе казано, съдия ... е изпълнила целта и замисъла на закона, давайки публичност във въпросната декларация на обстоятелствата относно имуществото и интересите, които се изисква да бъдат предоставени, от страна на магистратите, като информация на обществеността посредством публичния регистър.

На следващо място, отдаването под наем е хипотеза, която не е изрично предвидена сред допустимите дейности по чл. 195, ал. 2 ЗСВ, но същевременно не попада в обхвата и на ограниченията, визирани в чл. 195, ал. 1, т. 3 и т.4 ЗСВ.

Съгласно практиката на ИВСС и на Конституционния съд, отдаването под наем на лично имущество не се счита за професионална дейност, а за упражняване на правото на собственост и разпореждане с личен актив и не попада в обхвата на ограниченията, наложени с цел гарантиране на независимостта на съдебната власт. Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС приема решение, че не са налице предпоставки за откриване на производство по чл. 195 ЗСВ.

За решението, ведно с мотивите са уведомени ..., съдия в Софийски окръжен съд и подателя на сигнала.

4.8. Преписка с вх.№ ВСС-8792/20.05.2025 г., образувана по сигнал от адв.

Отправя се апел до Висшия съдебен съвет за изразяване на публична позиция и предприемане на адекватни мерки във връзка с излъчен по Нова телевизия репортаж, съдържащ компрометиращи твърдения по отношение на съдия ... от Софийски районен съд.

След направено обсъждане и извършена служебна справка, Комисията по професионална етика към Съдийската колегия на ВСС е приела решение по протокол № 09/29.05.2025 г., с което е предоставила на жалбоподателя следната информация:

На заседание, проведено на 15.05.2025 г. на Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет беше разгледана преписка, образувана по данни, идентични на твърденията, съдържащи се в репортажа по Нова телевизия. Комисията е сезирана от лицето ... и Комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с Инспектората на Висшия съдебен съвет“ към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет.

След проведено обсъждане, на основание чл. 112 АПК и с оглед правомощията на комисиите по професионална етика в съдилищата по чл. 39б, ал. 3 ЗСВ и чл. 3, ал. 3 от Правилата за организацията и дейността на комисиите по професионална етика в съдилищата, КПЕ към Съдийската колегия на ВСС е изпратила преписката на КПЕ към СГС за произнасяне по компетентност (решение по т.6.3. от протокол № 8/15.05.2025 г.).

След разглеждане на сигнала по същество от КПЕ към СГС, същата комисия следва да се произнесе със становище относно това, дали с действията си съдия ... е допуснал нарушение на Кодекса за етично поведение на българските съдии, което следва да се изпрати на КПЕ към Съдийската колегия на ВСС.

Служебно известно на Комисията е, че във връзка с изнесеното в репортажа на Нова телевизия, Комисия „Дисциплинарна дейност и взаимодействие с Инспектората на Висшия съдебен съвет“ към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет е изпратила образуваната пред тях преписка до органите по чл. 312 ЗСВ, които са компетентни, да направят предложение за образуване на дисциплинарно производство.

Такова предложение (рег.индекс № ВСС-9110/27.05.2025 г.) от административния ръководител-председател на СГС е постъпило в деловодството на ВСС и предстои да бъде разгледано на заседание на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет.

4.9. Преписка с вх. № ВСС-9694/10.06.2025 г., образувана по сигнал от ..., гр. .

Сигналът е насочен срещу съдия ... от Районен съд, гр. Горна Оряховица. Навеждат се доводи за нарушаване от страна на магистрата на Кодекса за етично поведение на българските съдии, но по същество оплакванията са от предприети или не процесуални действия – липса на произнасяне по подадени молби, недопускане на поискана експертиза, присъждане на прекомерно висок адвокатски хонорар и др. Твърди се за привилегировано третиране на ответната страна по делото, тъй като молби на същата се административат „за минути“, а тези на жалбоподателя са оставяни „на трупчета“.

След проведено обсъждане Комисията е приела решение да бъде уведомен подателят на сигнала със следния текст на писмо:

Във връзка с преписка № ВСС-9694 от 10.06.2025 г., образувана по Ваш сигнал, насочен срещу съдия ... от Районен съд, гр. Горна Оряховица като твърдите, че поведението на магистрата е в разрез с Кодекса за етично поведение на българските съдии с оглед на предприети или не от нея процесуални действия – липса на произнасяне по подадени молби, недопускане на поискана експертиза, присъждане на прекомерно висок адвокатски хонорар и др., като в тази връзка отправяте искане за извършване на проверка, Ви уведомяваме следното:

Висшият съдебен съвет е орган на съдебната власт, който представлява съдебната власт, определя състава и организацията на работата на съдилищата и обезпечава финансово и технически тяхната дейност, без да се намесва в осъществяването на правораздавателната дейност. Правомощията ѝ са детайлно разписани в Конституцията на Република България и в Закона за съдебната власт.

От друга страна органите на съдебната власт са независими при осъществяване на своите функции, като при постановяване на своите актове, съдиите, прокурорите и следователите се основават на закона и на събраните по делото доказателства. Законосъобразността, обосноваването и правилността на съдебните и прокурорските актове подлежат на инстанционен контрол по реда и при условията, предвидени в процесуалните закони.

Проверки се възлагат по конкретен повод и при наличие на достатъчно данни за нарушение на Кодекса за етично поведение на българските съдии, а изнесените от Вас данни не представляват достатъчни основания за възлагане на такава на Комисия по професионална етика към Окръжен съд, Велико Търново.

Имайте предвид, че Инспекторатът към Висшия съдебен съвет е самостоятелен орган на съдебната власт, с основна функция да проверява дейността

на органите на съдебната власт по образуването, движението и приключването на делата в законоустановените срокове, без да засяга тяхната независимост. Той действа както служебно, така и по инициатива на граждани и юридически лица. Предвид оплакванията Ви за непроизнасяне в срок, сигналът е изпратен на Инспектората към ВСС, по компетентност.

С оглед на изложеното Вашата жалба е извън правомощията на Висшия съдебен съвет.

С решение по т. 2. от същия протокол и на основание чл. 112 АПК жалбата е препратена на главния инспектор на Инспектората на Висшия съдебен съвет, по компетентност, за което жалбоподателя е уведомен.

5. Други дейности, извършени от Комисия по професионална етика към Съдийската колегия.

5.1. Във връзка с постъпило писмо с рег. индекс № ВСС- ВСС-5931/23.12.2024 г. от Министерство на финансите и отправено искане от същото с решение по т. 1 от протокол № 09.01.2025 г. КПЕ към СК на ВСС е приела Таблица на съответствие между препоръките на Венецианската комисия с референтни номера 1170/2023 и 1177/2023 и тяхното отражение в одобрения с решение по протокол № 15/12.12.2024 г. на Пленума на ВСС Кодекс за етично поведение на българските съдии. Процесът по приемането на Таблицата е съпроводен с висока аналитична дейност включваща задълбочено изследване и детайлна обработка на голям обем информация.

5.2. Предоставяне на информация от КПЕ към СК на ВСС във връзка с подготовка на Доклад за върховенството на закона за 2025 г.

Въпросите в доклада са систематизирани в 4 (четири) раздела, раздел I „Правосъдна система“, раздел II „Рамка за борба за корупцията“, раздел III „Свобода на медиите и плурализъм“ и раздел IV „Други институционални въпроси, свързани с принципа на взаимозависимост и взаимоограничаване“. ВСС е определен като компетентен орган относно въпросите и мерките, посочени в раздел I „Правосъдна система“, както и по б. Е от раздел IV – „Мерки за насърчаване на културата и върховенството на закона“.

Изискуемата информация, относима към дейността на Комисията е в т. 7, б. А Независимост – „Отчетност на съдиите и прокурорите, включително дисциплинарен режим и органи и етични правила, съдебен имунитет и наказателна/гражданска и отговорност на съдиите (включително съдебен контрол)“.

Комисията я е обсъдила и с решение по протокол № 1/09.01.2025 г. на КПЕ към СК на ВСС да се предостави следната информация по отношение на етичните правила:

С писма с рег. индекс № ВСС-5931/04.04.2024 г. от Министерство на финансите и с рег. индекс № № ВСС-7269/29.04.2024 г. от Министерство на правосъдието Съдийската колегия, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет съгласно § 23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ е уведомена за дадени препоръки от Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианската комисия) за изменение и допълнение на Кодекса за етично поведение на българските съдии. Във връзка с тях е отправена молба към органа за предприемане на необходимите действия за изпълнение на препоръките. Молбата е свързана и с необходимостта от гарантиране на цялостното изпълнение на етап № 219 „Укрепване на капацитета на Инспектората на Висшия съдебен съвет за превенция и противодействие на корупцията в съдебната власт“ от Реформа С10.R2 „Противодействие на корупцията“ от Националния план за възстановяване и устойчивост.

Постъпилите писма са разгледани на заседание на КПЕ към СК, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет съгласно § 23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ, проведено на 10.05.2024 г. Констатирано е, че предложенията за ревизиране на Кодекса за етично поведение на българските съдии от страна на Венецианската комисия са следните:

- добавяне на възрастта, сексуалната ориентация и уврежданията в списъка на забранените основания за неравно третиране;

- разработване на задължение съдийските асоциации, съвета на съдебната власт и/или председателя на съда да се обръщат към обществеността и да изясняват фактите в отговор на публичната критика към съдия или неговото/нейното решение;

- определяне на правила за постъпване на сигнали и разкриване на неправомерно поведение на работното място, както и изискванията за поверителност, които следва да са налице при такова разкриване;

- разглеждане на външните дейности на съдиите, като лекции, семинари, публикации, участие в синдикати и професионални асоциации.“ Разглеждането на отправените от Венецианската комисия препоръки за изменение на Кодекса за етично поведение на българските съдии е отложено до приемането на нормативни промени, които предоставят съответната компетентност за това на Съдийската колегия, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет.

На заседание на КПЕ към СК, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет съгласно § 23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ, проведено на 04.07.2024 г., е разгледано писмо с вх. № ВСС-9113/25.06.2024 г. от Министерство на правосъдието, с което се предлага да бъде организирана среща във връзка с изпълнението на препоръките на Венецианската комисия в периода от 8-ми до 12-ти юли 2024 г. В него е отбелязано, че срещата е с цел цялостното изпълнение на ангажиментите по ПВУ и конкретно необходимостта от докладване на успешното финализиране на етап 219. С решение по т. 5 от протокол 10/04.07.2024 г. на КПЕ са определени представители от страна на органа, които да вземат участие в срещата.

На заседание на КПЕ към СК, изпълняваща функциите на Висш съдебен съвет съгласно § 23, ал. 2 от ПЗР на ЗИД на КРБ, проведено на 15.07.2024 г., след проведено обсъждане, е изготвен проект за изменение на определени текстове в Кодекса за етично поведение на българските съдии съгласно направените препоръки. Проектът на КЕПБС, с приетите изменения и допълнения, е изпратен за сведение и предложения на всички съдилища в Република България, със срок за предложения до 15.09.2024 г. След изтичането на определения срок, КПЕ към СК на ВСС е обсъдила постъпилите становища от органите на съдебната власт и е приела проект за изменение и допълнение на Кодекса за етично поведение на българските съдии.

Същият е внесен за обсъждане на заседание на Съдийската колегия на ВСС. Кодексът за етично поведение на българските съдии, изменен и допълнен съобразно направените препоръки на Европейската комисия за демокрация чрез право, е приет с решение по протокол № 46 от 10.12.2024 г. на Съдийската колегия на Висшия съдебен и одобрен с Решение по протокол № 15/12.12.2024 г. на Пленума на Висшия съдебен съвет.

Информацията е изпратена на директора на дирекция „Международна дейност и протокол“ в АВСС, за предприемане на последващи действия по обобщаването и изпращането ѝ.

5.3. На заседание, проведено на 06.02.2025 г., Комисията е обсъдила проект на структура на администрацията на ВСС и с решение от същата дата е изразила положително становище по внесения от директора на дирекция „Правна“ в АВСС

доклад и приложенията към него типови длъжностни характеристики на служителите в дирекцията.

Отчетът за дейността на Комисия по професионална етика към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет за 2025 г. е приет с решение по протокол № 5 от 11.05.2026 г.